

NYIREGYHÁZA.

Társadalmi hetilap. — Megjelenik minden esütörtökön.

Előfizetési ára:
 Egész évre . . . . . 5 frt — kr.
 Fél évre . . . . . 2 frt 50 kr.
 Negyed évre . . . . . 1 frt 25 kr.

Felelős szerkesztő: Társ-szerkesztő:
Dr. Prok Gyula. Sztompák Jenő.
 Kiadó-tulajdonosok: a szerkesztők.

Hirdetéseket és előfizetéseket
 elfogad a kiadó-hivatal: **Nyiregyháza,**
 iskola-utca 13-ik szám.
 Egyes szám ára 10 krajczár.

Szocializmus Szabolcsvármegyében.

II.

A szocializmus keletkezésének oka a legilletékesebb hivatalos tényezők kijelentése szerint hazug ámitás. — A belső szükség, — valamint a nép helyzetének kedvezőtlenül alakult viszonyai — csak kis szerepet játszanak a ragály terjedésében. S miként előző cikkünkben kifejezett ama meggyőződésünk, hogy a megélhetési viszonyok súlyosbodása, a keresetképeség csökkenése csak alkalmas talajt alkotott a tévedt eszellel-áramlat győzelmes előnyomulásához, de nem volt annak indíciuma; — azonképen Szabolcsvármegye alispánjának a vármegye lakosságához intézett, alább egész terjedelmében közölt kiáltványa is csak másod-sorban jelöli meg a nehéz gazdasági viszonyokat a baj kútforrása gyanánt, és főtényezőként emeli ki a vármegyei szocializmus keletkezésében és terjedésében az idegen tényezők propagandáját.

És a hivatkozott alispáni kiáltvány nagyon helyesen fogja föl a helyzet valódi természetét s kapacitációval

szemben kapacitációt állít. A nép igazi szükséglete és érdeke a szocializmus felé hajtó erőként nem működven, de a balhit és tévelyedés; épen azért a betegségnek megfelelő orvosság a balhit és tévelyedés eloszlatása a meghibbant agyvelők működésének a társadalmi renddel s az államezzel összhangban álló irányba való terelése.

E mellett nem sorozható a harmad rendű kérdések osztályába a vármegye lakossága anyagi bajainak gondozása sem. És kifejezést adunk abbéli hitünknek, hogy az alispán gyönyörűen megirt, okos kiáltványát egy másik fogja követni a vármegye lakosságának azon részéhez, amely társadalmi helyzeténél fogva utalva van a köznépi anyagi érdekei istápolásában igazságszeretettel, méltánnyossággal, elfogulatlansággal és becsülettel lélekkel közreműkölni. Ez a szocializmus terjedésének alkalmas talaját van hivatva mentesíteni a ragályos anyag eltávolításával.

Mert elismeri az alispán kiáltványa, hogy a népek nem egy megszívlelendő panasz van. Ezen panaszok a földbirtokos osztály magatartásáig — a köznéppel szemben —

vezethetők el. Azonkívül a falusi élet kezdetlegesen berendezkedése úgyszólván kiszolgáltatja a népet mindenkinek, akire a köznépi rántalva van. A falu jegyzője, korcsmáros, kis-kereskedője, vénasszony-uzsorásai nem utolsó személyek abban a sorban, akik előtt a nép érdeke a legutolsó szempont alá kerül.

Ez csaknem bizonyosnak látszik, hogy mihelyt a köznépi lelketlen szipolyozói az ő kiméletlen és család működésükben korlátozva lesznek, — abban a pillanatban meg fog szűnni az az ok, amely Szabolcsvármegye közönségének immár jelentékeny részét a szocialisták táborába terelte.

Mert higgye el mindenki, hogy a köznépi maga békességes nyugalmát nem ok nélkül zavarja meg, s egy hajtóerő mindenestre szükséges ahhoz, hogy a nép oly nagy tömege az erőszakoskodásig menő mozgást fejtsen ki, mint amilyen Szabolcsvármegyében a szocialistákról a hivatalos jelentések leszámolnak.

Tessék az alispán kiáltványát — amelyhez még lesz elismerő szavunk — figyelemmel elolvasni. Benne

A „NYIREGYHÁZA” TARCZÁJA.

Pillanat-felvételek.

Egy kis darab az éjszakából.

Tabádi Sándor felállt a kopott ládára és a mester-gerenda mellől a sok lim-lom közül, elővett egy kivájt béta, száraz uri tőköt. Körülnézett a szobában, ha nem látta-e meg az asszony; aztán hirtelen kivett a száraz tőköt valamit és zsebre dugta.

Felesége lehajtott fejjel ült az ágy mellett és mereven nézte alvó kis fiát. A férj oda állt a háta megé. Az asszony felnézett bátorlatlanul.

— Reggeltől nem evett!

Tabádi lehorgasztotta fejét.

— Ne mondd . . . . ne beszélj . . . . tudom.

Magukra nem gondoltak, pedig ők sem láttak még az nap kenyeret. Hiában volt a férfi minden igyekezete, nem kapott munkát; de ki is hívná dologba az ilyen vékony embert akin világosan látszik, hogy ma-holnap deszkát árul. Szegény Tabádi a mult heten kelt fel az ágyból.

A felesége eljárt napszámba, hát csak meg voltak valahogy azalatt a keserves hónap alatt, de most már harmadik napja nem kapott ő sem dolgot.

A nyomor benn ül a házban.

Tabádi lassan kiment a házból. Kezében görcsösen szorongatott egy ezüst mente gombot. Azért talán csak adnak egy harapás kenyeret.

Nagyon nehezen válik el attól a gombtól, még az édes apjéé volt, mikor hajdukodott a Szerémiéknél.

Milyen büszke volt, mikor elő mutatta egyszer-egyszer a bámuló szomszédoknak.
 — Az apám mentéjéről való — szinezüst!

Nehéz csizmáiban lassan haladt a piac felé! Utközben nagy nyomorúságra gondolt. Egy lámpa világával még egyszer megnezegette a mente gombot. Elfogta a kételey.

Adnak-e érte egy darab kenyeret? Hátha nem? Beért a piacra

Egy kávéházból vig zeneszó szűrődött ki a csendes éjszakába. A nagy tükörüveg táblákon át, vakító fény hasábokat szórtak a villamos lámpák a járdára.

A rongyos ember megállt a kávéház előtt, azután fáradtan leereszkedett a délutáni közönség számára kirakott székek egyikére. Elfáradt, nem rég lábbadt fel nagy betegségből, még nagyon gyenge volt. Bambán nezett maga elé az aszfaltra.

— Ha meglehetne halni! Igen meghalni; de hát az asszony? Hát a kis fiú? — Ejh! Küzdjenek.

A kávéházból el-el csukló hangon kezdte valamelyik, pezsgőtől mámoros gavallér dalolni:

Huzd rá csigány! Százast adok,
 Ha meg iszod, má at adok!

Tabádi Sándor felugrott, felkapta a vaszkét a melyken ült, aztán őrtjögve neki vágta a nagy, ragyogó, tükörüveg táblának. Az üveg rezegett és az üveg darabok szana-szét pattogtak az aszfalton.

De el ne mondd! . . .

Nagy zúgás van a teremben. A nyelvecskék frissen peregnek; mikor annyi még a mondani való és a kisasszony (ejtsd kisasszony) mindjárt be jön. Neha űde kacazaj magaslik ki a zajból. Anna beszél valamit Mariskának.

Mariska — Nagyszerű! Hát aztán mi lett?

Anna (Körülnéz) De el ne mondd . . . igérd meg elárultalak valamikor?

Mariska. Ejnye Annus hát?

Anna (Nagyot nyel) Hát . . . (A Mariska füléhez hajol és suttog, nagyon nevetnek mind a ketten) úgy e nagyszerű?

Mariska (Még mindig nevetve) Jaj de jó! De nagyszerű.

Anna (Hirtelen elkomolyodva) De el ne mondd . . .

Mariska (Zsebkendőjére görcsöt köt) Dehogy . . .

Neheztel.

Kopott alak megy az országoton.

Körös-körül csend van. Lenn a harmadik dülönél, a pirosló fűrvesszővel szegélyezett uton két sovány gebe vonszol egy fakó székeket. A két hátulsó kerék közt földre horgasztott fejjel aprózza a lépést egy bojtörjanos kuvasz.

A kopott alak oda pillant, aztán nyugodtan ballag tovább.

A kavics rakások közül sipitozva vágódik fel egy-egy búbos pacsirta, panaszbba teszi, hogy felzavarták.

van mindaz, ami a népnek kérelme s ami annak orvoslása lehet.

A kiáltvány egész terjedelmében a következő:

Községi lakosok!

A folyó év őszének elején egy pár községből munkás mozgalmakról érkeztek jelentések hozzám, a melyek a napszám csekély volta, a cselédek tulterhelteése és méltánytalan díjazása, valamint a feles és harmados földek után követelt természetbeni szolgáltatások nagy száma és aránytalanul súlyos voltára hivatkozva: a megélhetési feltételek javítására, s a napszám és cseléd osztálynak előnyösebb anyagi helyzetbe juttatására látszottak irányozva lenni.

Minden panasznak, már csak a felek megnyugtatósa végett is, alaposan megvizsgáltatnia, s illetékes hatósága által a törvények és szabályok szerint elbíráltatnia kell, s ezen okból, minden tudomásomra jutott esetben azonnal elrendeltem a legszigorubb vizsgálatot, gyors és igazságos határozat hozatalt, rendelkezésére bocsátottam, a jogaikban, véleményük szerint sérelmet szenvedett feleknek, a hatósági segélyt, annyival inkább, mert a mozgalom, általában jogosultnak nem volt ugyan tekinthető, de nem lehet tagadni, hogy egyes panaszok, részben, vagy egészben, már a vizsgálat foganatosítása előtt is, alaposoknak tűntek fel.

Ezek a panaszok, részint egészségileg intéztettek el, részint a befejezett vizsgálatok alapján határozat hozatalra előkészítve vannak s rövid idő alatt el fognak intéztetni úgy, a mint azt a törvény és igazság követeli.

Sajnosan vettem azonban tudomásul, hogy ez az első tekintet jogosultnak, vagy legalább okszerűnek látszott mozgalom, az utóbbi napok alatt elveszítette törvényességét és olyan üzelmekké fajult, a melyek míg egy részről a hatóságoknak nem segé-

lyére, hanem szigorú megkorlátlására tarthatnak számot, addig másrésztől nem csak a társadalmi osztályok nyugalmát, hanem a mozgalomban résztvevők anyagi érdekeit is a legnagyobb mértékben veszélyeztetik.

Most már nem a megélhetési feltételek javítása, nem előnyösebb anyagi helyzet jogosult biztosítása a mozgalom célja, most már a társadalmi rend felbontása, mások tulajdonjogának erőszakos megsértése, a törvények és hatóságok iránti engedetlenség a jelszavak.

Ezen mozgalom ellen már nem csak a hatósági közegeknek, nem csak azoknak, a kik általa közvetlenül érdekelve vannak, de minden, hazáját igazán szerető magyarnak, mint egy embernek, fel kell kelnie s a leg-erélyesebben, de egyszersmind a legnagyobb méltánylattal és tapintattal el kell követnie mindent, hogy a megzavart közrend helyre álljon, s hogy ha a bűnösök büntetésüket elveendik is, azok legalább, a kik tudatlanságuk, jóhiszeműségük, könnyenhivőségük, vagy könnyelműségük folytán lettek e veszedelmes kör részeseivé, életfeltételeiket veszélyeztető áldozatok nélkül menekülhessenek.

Lelketlen ámitók, zavarosban halászni szerető izgatók, könnyű szerrel, munka nélkül élni szeretők elhitetik veletek, hogy csak akarnotok kell, csak szövetkeznetek, az ámitóknak, kik ebből élnek, valamint fizetnek, elnököt, pénztárnokot, titkárt stb. választanotok kell, s ti határozhatjátok meg minden munkátoknak az árát s munkaadóitok oly összegben tartoznak azt fizetni, a milyen összegben követelitek, elhitették veletek, hogy jogotok van követelni a föld egyenként megosztását, hogy jusson mindenkinek, de ne legyen több egyiknek sem mint a másiknak van, s elhitették veletek, hogy nektek nincs szükségetek sem bíróra, sem jegyzőre, de még papra sem, mert nem fizettek ezután

Legtöbbje megsüvegei a feszületet az ut mentén, nehányá ügyet se vet rá, hanem azért vallásos mind.

Elkullog a búcsusok után kalap levevé kilométereken. Mikor pihenni ül a csapat evés közben neki is juttatnak egy darab rágósabb pecsenyét, — nagyon halás érte.

Rendesen nem beszél semmi féle nyelven, hanem darabol ötöt is.

— Proszim peknye már kit naptya nem ette kánen bisz.

Feljéjt az alkonyati szél, végig seper a fagyos uton. Homályosodik már az a szürke folt is az akácok tetején.

Nagy csapat varju röppent föl a levagdalt tengeri csutka közül és gyors tempóban tart a város felé, éjjeli szállást keresni a tornyokon, az öreg megyeházán.

A kopott alak irigykedve néz a varjuk után, majd meggyorsítja lépteit.

Emelkedőhöz ér — megáll. Messze belátja a szürke tájat, előre és hátra.

Csend van.

Az országút gyermeke kibontja kis motyóját, elővesz belőle egy darabka kenyéret. Ez a vacsorája. Fagyos ujaival ügyetlenül ujra csomóba köti a kendőt.

Elégült arcczal harap a kenyérbe, de alig fog hozzá már megette, — nincs több.

Felnéz a sötét szürke égbe, szemrehányóan, nekikeseredve, aztán megcsóválja a fejét, háromszor négyyszer.

Páfrány.

sem kincstári, sem egyházi adót, nem állítok katonát, nem viseltek közterheket.

Balgatagok!

Hogy lehet józan felfogással, a magyar ember egészséges észjárásával és gondolkodásával ilyen ostobaságokat hinni el? Hogy lehet meglett, komoly embereknek olyan lidérfény után szaladni, a melyről egészen bizonyos, hogy csak posványba vezethet? Hogy lehet feltételezni azt, miszerint valószínűnek olyan remények, melyek nem csak a társadalmi rendnek, hanem az államnak is teljes megsemmisülésétől vannak feltételezve? A csaknem kétezer éves keresztény vallásnak magasztos tanai, eszméi és hite, csak festve voltak sziveitekre, hogy azokat hű ábrándokért nyom nélkül letörülthetitek? Gondoltatok e reá, hogy oktanak törekvéseketek a megtámadott állam és társadalom nem hagyhatja büntetlenül, gondoltatok e reá, hogy ha az állam kormányzat reátok nehezül, megsemmisültök, elveszithetitek azt is, a mivel van birtok, le kell mondanotok még a megélhetési jogról is, azzal az állammal, azzal a társadalmi renddel szemben, melynek ti élete ellen törtök?

És ha sikerülne teljes vagyon egyenlőséget létesíteni, tekintettel arra, hogy vannak szorgalmas, takarékos, munkabíró s vannak lusta, hanyag, könnyelmű, munkára gyenge emberek: gondoljátok-e, hogy ez az egyenlőség, csak esztendeig is fenttartható lenne, nem látjátok e be, hogy talán rövid idő alatt ismét a munkások és szorgalmasak kezébe csoportosulna a vagyon?

Erre feleljen meg a ti igazság érzetetek!

És vajjon igazságos lenne-e az újra megosztani, elvenni ismét azoktól, akik azt munkájokkal és szorgalmukkal kiérdemelték?

S azt hiszitek talán, hogy a föld felosztása esetén kevesebbet kellene dolgoznotok mint ma! A ti földeteket bizony nem dolgozná meg senki, magatoknak kellene azt szántani, vetni, kapálni, teljes szorgalommal, több munkával és igyekezettel mint ma kellene mindent elkövetnetek, hogy abból a kis földcekséből, mely lélekszám szerint reátok jutna, megélhessetek. Szabolcsvármegyének ma legalább 260000 lakosa van, a szántóföldje pedig 511000 hold. Könnyű kiszámítani, hogy felosztás esetén 2 hold sem esnék egy emberre.

De nem is olyan kétségbeejtők vármegyénk területén, egyes esetektől eltekintve, a munkásviszonyok, hogy egy általános mozgalom jogosult és indokolt lehetne. A legközelebbi évben a sok állati járvány s a rossz termés felette rosszabbá tette ugyan a helyzetet, de még sem hal meg éhen Istennek hála egy polgártársunk sem, vagy családja, ha dolgozni tud és akar, s van-e a törvényhatóságnak csak egy községe is, a hol ne akadna egy-két olyan ember, a ki egy pár 60—80 frt értékű lovacskával vagy tehénkével kezdte meg az önálló munkálkodást s ma földes gazda, rendezett anyagi viszonyok közt, pedig csak szorgalmának, józan életének és takarékoságának köszönheti előmenetelét? Vajjon lehetne-e ez, ha igaz volna az ámitók azon állítása, hogy nálunk nem lehet a szegény embernek megélni?

Mérő képtelenség azt is elhinni, hogy a munkás maga megszabván a napszám árát, a mihez különben joga van, a munkaadó azt kifizetni lenne köteles.

Az ég szürke — szürke.

Jobb felől, egy pár arasznyira a sötét akácзор fölött, valamivel világosabb a színe ott bujkálhat a nap.

A kopott alak megy mendegél, balkeze nadrágzsebébe van melyeszítve, könyökével tarka kendőbe csavart motyót szorit oldalához, hadd tartson egy kis meletet.

Hideg van, erősen hideg.

A rongyos cipőkből kipiroslik egy két lábba ujja. Ószes szakálla rendetlenül áll széjjel. Világos kék szemeivel siralmas pillantásokat vet előre ahol az ut a leszálló ködbe fúrja magát.

Honnan jön? hova megy. Talán maga se tudja.

Van az országútnak ilyen gyermeke, akárhány. Mindenütt találni őket. Ha jól öltözött ember közelébe kerül, lekapja a süvegét és motyog valami kérés felét, — ha kap, ha nem kap alamizsnát fel csapja a süveget, ujra motyog — valamicsodát.

Jó fiu, nem árt senkinek sem. Néha ugyan el emel egyet mást, de azt csak nagy szükségben teszi, ha már az éhen-halás kerülgeti.

Jó gyalogló, még jobb koplaló. Egyik másikuk túl tenne Sucin.

Ha leszá az est meghúzódik a száraz dudva közt az árokban, vagy valamelyik szűk híd alatt a hol nem jár a szél. Erős téiben szalma kazlat vagy széna boglyát keres, abba fúrja be magát, ilyenkor aztán el nem tudja képzelni a tanyás-gazda, hogy mi a ménkűt ugatnak annyit a szérűskertbek a kutyák.

Ugyan mit tennének, ha a vásárra men-
vén, egy bádógos csak 5 frtért akarja adni
egy locsoló kupát, vagy ha egy kötélverő
egy kötőféknek az árát 1 frtban követelne?
Összeszidnátok hangosan vagy magatokban,
elmondanátok, hogy ez vagy részeg, vagy
bolond, s mennétek más bádógoshoz és más
kötélverőhöz, aki készítményét rendes árban
árusítja el. Ezt fogják tenni a munkaadók is
veletek, hozhatnak munkásokat a népesebb és
szegényebb vidékekről, a hol a napszám-ára
félmennyi mint minálunk, szereznek gépeket,
a melyekhez alig kell kézierő, vagy a legrosz-
szabb esetben parlagon hagynak egyes bir-
tokrészeket, a melyeknek megmunkáltatása,
a ti napszámáratok mellett, többbe kerülne,
mint amennyi lenne a jövedelme.

De ti mit fogtok akkor csinálni, ha
keresetforrásokot bedugul?

Hogy pedig idegen munkások behozhat-
ók legyenek, s itt nyugodtan dolgozhassa-
nak, azt biztosítani már a hatóság dolga.
Még törvényellenes cselekedetek alig for-
dultak elő s már megvannak az elámitott
községek csendőrokkal rakva, akkor hozatok
annyt a mennyi kell, s ha az elégtelen
lenne, kérek katonai karhatalmat, hogy min-
den szocialista asztalához jusson egy, a ki
segit majd fogyasztani.

Én itt születtem e vármegyében, én itt
töltöttem el a gyermek éveimet; itt küzdöt-
tem, a néppel való folytonos érintkezésben
férfi korom nem ritkan nehéz harczeit; a
községi életben deresedett meg a hajam:
hivatalos kötelességeimet mindig úgy fog-
tam fel, s tehetségem szerint mindig úgy
igyekeztem teljesíteni, hogy személy válogat-
ás nélkül szolgáljam mindenkinek az igaz-
ságos érdekét; ajtom nyitva alott és nyitva
áll szegény és gazdag előtt egyaránt; jól
tudom, hogy a tanulatlanok, védtelenek,
gyámoltásra szorulóknak, szegénynek inkább
van szüksége a hatóság támogatására, mint
a gazdagnak, tanultnak, vagy a magán segí-
teni másként is tudónak, ez ebből nyugodt
lelkismerettel elmondhatom, hogy soha sem
bocsátottam magamtól el senkit, hogy pan-
aszát ki ne hallgattam volna, s ha állásom
hatáskörének korlátoltsága miatt rajta nem
segíthettem is, legalább tanácssal ne igye-
keztem volna segíteni baján. Ezenkívül, ha a
jóságos és egészségemet megadja, én meg-
keresem családomnak a mindennapi kenye-
ret, ha alispán nem leszek is, megkeresem
ha a tulajdonomat képező, különben is cse-
kely ingatlan egyrésztől, bármi sors miatt
megkelene is válnom, munkában töltöttem
az egész életemet, fényűzéshez, hű és költ-
séges élvezetekhez nem szoktattam magamat
és családomat.

Ezeket csak azért hoztam fel előttetek,
hogy győződjétek meg róla, miszerint én
ismerlek benneteket, jóakarótok vagyok és
nem ellenségeitek, s győződjétek meg róla,
hogy nekem, a saját személyemre nézve,
nincs okom félni a ti elveitek kiadásától.
De épen a vonzalom folytán, melylyel irán-
tatok viseltem s melyet, azt hiszem, több-
ször bebizonyítottam, s hivatalos állásomból
kifolyólag, mely a ti érdekeitek megvédését
is kötelességemre teszi, kell-e sorokat hoz-
zátok intézmem. Ez teszi kötelességemmé,
hogy figyelmeztesselek és felvilágosítsalak
benneteket míg nem késő, míg el nem éget-
tették magatok után a hidat.

Álljatok meg s térjétek vissza a veszé-
lyes útról, melyen elindultatok, s mely a
fejlettséghez, az anyagi és erkölcsi romlás-
hoz s a börtönhöz vagy éhenhaláshoz vezet!
Gyermekeitek, családotok van, nektek nem
szabad képtelen reményekért kockára tenni
mindent, ne izgassátok, ne bolondítsátok
magatokat, balgatag eszmékkel nem lehet
megváltoztatni azt a világrendet, a mely
fent áll, mióta a világ, míg a történelem
visszamenni tud. Az emberi társadalom is
úgy van alkotva, mint a világ egyetem, a
kis halat megeszi a nagy hal, a csirkét el-
veszi a vércse, a kakuk más madarakkal
költeti ki a tojását, ti magatok is hány elő
lénynek az erejét, fáradságát, sokszor élet-
tét veszítitek igénybe, hogy magatoknak
segítséget, kényelmet vagy élvezetet sze-
rezzetek.

Ti — parányi férgek a mindenséggel
szemben — ti akartok tökéletesebb alkot-
mányt teremteni, mint a világegyetem, a
melyet az örökkévaló alkotott!

Édes anyák és házastársak, a ti szülői
és hitvesi szerető szíveteknek ösztönserőleg
meg kell érezni a veszélyt, melyben gyer-
mekeitek és férjeitek, tehát az egész család
nyugalma és jóléte forog, ti vagytok őran-
gyalai a férfiaknak, álljatok utójukba ne
engedjétek, hogy jövendő-menéssel, gyakran
dorbézolásokkal összekötött tanácskozásokkal,
izgató és ámitó iratok olvasásával töltsek
idejüket, korcsmázásra, utazásokra, utazta-
tásokra, az ámitók javadalmazására költsék
el filléreiket, a melyeket talán a gyermekei-
tek szájától vonnak el, hanem teljesítsék
családjuk iránti, tehát legszentebb kötelessé-
güket, vagyis dolgozzanak.

S ti férfiak, hogy megismerjétek a ve-
szedelmet, a melyben forogtok s hogy fe-
lelőségre vonatás esetén, a törvények nem
tudtára nem védekezhettek, tudomásotokra
hozom azokat a szabályokat és tör-
vényeket, melyekbe mozgalmatok ütközik,
melyek szerint cselekményetek elbiráltani fog.

1. Maga birája senki sem lehet, azért
ha panasza van, forduljon a hatósághoz,
különben cselekményének beszámíthatósága
szerint, bünyői uton büntetettik.

2. Alapszabályok és belügyminiszteri
engedély nélkül, a m. kir. belügyminiszter
1394/873. és 1508/875. számú rendelete
szerint egyesület nem működhetik, az enge-
dély nélküli megalakulás és működésért a
részvevők felelőségre vonandók és rendőri-
leg büntetendők.

3. Törvényesen meg nem alakult poli-
tikai egyesületek és népgyűlések hatósági
engedély és ellenőrzés nélkül meg nem tar-
thatók, az ezen intézkedés ellen vétők, cselek-
ményük természete s szereplésük minősége
szerint rendőri, esetleg bünyenyítő uton bü-
ntetendők.

4. A törvény, hatóságok, valamely tár-
sadmalmi osztály, vagy a tulajdon joginté-
ménye ellen való izgatás, az 1878. évi V.
t.-cz. 172. §-a szerint két évig terjedhető
államfogházal és 1000 frtig terjedhető pénz-
büntetéssel büntetendők.

5. A most idézett 1878. évi V. t.-cz.
153. §-a szerint, a polgárok valamelyik osz-
tályának megtámadására irányozott csoporto-
solás, a lázadás bünyenyítő képezi, s ezen
cselekmény, ha a megtámadásra semmi elő-
szűlet el nem követeltetett is a 156. §. sze-

rint egytől, három évig, ellenkező esetben,
ha előkészület tétetett, de a megtámadás be-
nem következett, kettőtől öt évig terjedhető
államfogházal büntetettik.

6. Az említett törvényczikk 157. §-a
szerint, az egyes személyek elleni erőszak
véghévitelére alakult szövetség tagjai há-
rom, illetőleg öt évig terjedhető fegyházal
büntetendők.

Végül.

7. Tudomásotokra hozom, hogy a több-
ször említett törvényczikk 137. és 160. §-a
szerint a szövetekezés miatt nem büntetettik
az, a ki, mielőtt a szövetekezés cselekményé-
nek megállapítása hatósági uton kezdetét
venné: a szövetségtől eláll és elállását a
szövetekeztenek nemcsak tudomására juttatja,
hanem azokat a merénylet felhagyására birni
törekszik, vagy pedig a szövetséget a ható-
ságnak feljelenti.

Értelemesen átolvasva a fentebbieket,
megtudhatjátok, hogy micsoda következtései
lesznek annak, ha ezen áldástalan mozgalom-
nak tovább is részesei maradtok. Én meg-
tettem kötelességemet, midőn erre figyelmeztel-
tetek, de kötelességet teljesítetek akkor is,
a midőn tudomásotokra hozom, hogy a köz-
és közbéke fenntartását mindenáron biztosí-
tani akarom, ha kell megfelelő számú katonai
karhatalommal is.

Még csak hozzátok van egy pár szavam
vagyonosabb részesei a mozgalomnak, a kik
nem ismerve, vagy félre ismerve saját érde-
keiteket, vagyon rohanatok az erkölcsi és va-
gyoni megsemmisülés örvénye felé.

Azt tudjátok bizonyosan, hogy a per-
költséget rendszeren az tartozik megfizetni,
a ki a perre okot szolgáltatott. Ennek a per-
nek, ennek a ti mozgalmatoknak is meg-
lesznek a költségei, a számos vizsgálat, a
rabtartások, esetleg a katonai karhatalom,
bizony nem is kis összegbe fogznak kerülni.
És ki fogja azt megfizetni? Az a szegény
ember nem a kinek nincsen semmi ingatlan
vagyon, ingósága is alig valami, hanem
megfizetitek ti, a kik vagyonnal bírtok s a
kik szintén részesei lévén a törvényellenes
cselekményeknek, egyetemlegesen, vagyis egy-
másért jótállva fogtok elmarasztalni a köve-
telt összegekben.

Sok anya és ártatlan gyermek meg fogja
még azt siratni, ha ti ideje korán vissza nem
vonultok ettől a szövetekezettől, amely tulaj-
donképen a ti megromlásotokra is törekszik,
mert hiszen fentebb kimutattam, hogy a föld
egyenlő felosztása esetén, — a legtöbbben
köztetek — nem többet kapnátok, hanem
elveszíteteket abból, ami van.

Ugy is, mint jóakarótok, — úgy is, mint
hivatalos felelvalótok — kérlek és intelek,
azért, hogy szavaimat megfontolva, térjétek
vissza a veszedelem lejtőjéről, óvakodjatok
minden törvény- és rend-ellenes cselekedettől,
legyetek ismét — és mindig szerető fiaí e
hazának! — Isten veletek!

Mikecz János,
Szabolcsvármegye alispánja

Közügyek.

— **Megyei közgyűlés.** Szabolcsvármegye
törvényhatósági bizottsága december hó 13-án
a vármegyeháza dísztermében rendkívüli köz-
gyűlést tart. A tárgysorozathól felemlítjük a
következőket: Belügyminiszteri leirat 6. és
az ap. kir. felsége legmagasabb névünnepe
alkalmával tolmácsolt szerencsekívánatoknak

legkegyelmesebben történt fogadásáról. — Belügyminiszteri leirat a Nyiregyháza tervezett közközhiz tervezetének és költségvetésének jóváhagyása tárgyában. — Kállay András törvénnyel biz. tag lemondása a közigazgatás, bizottsági tagságról s az ekként megüresedett helynek választás utján való betöltése. — A központi választmányban Székely Benedek elhunytait megüresedett hely betöltése. — Az igazoló választmány újra alakítása. — Alispáni jelentés a községi közlekedési úthálózat megállapítása tárgyában. — Alispáni jelentés a munkás mozgalmakkal szemben foganatosítandó intézkedéseket tartalmazó Felső-tiszavidéki gazdasági egyesületi javaslat bemutatása tárgyában. — Nyiregyháza város 1896. évi számadása. — Nyiregyháza város 1898. évi költségelőirányzata. — Nyiregyháza város 1897. évi közevetvám költségelőirányzata. — Nyiregyháza város 1898. évi közevetvám költségelőirányzata. — Fényes-Litke község 1895. évi, továbbá Fényes-Litke, Levelek, Magy, Nagy-Kálló, Kis-Kálló, községek 1896. évi számadása és Kis-Kálló község 1896. évi mezőőri és közmunka számadása. — Riszdorfer Erzsébet zeneakadémiai növendékszegélyezési kérvénye

— **Nyiregyháza virilistái.** A Nyiregyháza város képviselőtestülete legközelebb adót fizető tagjainak névjegyzékét kiigazítására kiküldött bizottság e hó 10-én pénteken délután 3 órakor a városháza tanácstermében tartja ülését.

— **Képviselőtestületi közgyűlés.** Nyiregyháza város képviselőtestülete e hó 7-én, kedden délután 3 órakor közgyűlést tartott. A gyűlés lefolyásáról szóló tudósításunknak azt a címet is adhattuk volna: „Botrány a képviselőtestületi közgyűlésen”, mert a közgyűlés olyan botrányval végződött, ami talán páratlanul áll a képviselőtestületi közgyűlések történetében. Azonban egyik sorrendben az ott történeteket. A gyűlés első tárgya a vármegye határozata volt a Morgenstern Zsigmond és fia cég által bérlet s a vasúti út mentén fekvő városi terület bérbéradása tárgyában. A vármegye jóváhagyta a képviselőtestületnek erre a területre vonatkozó azon határozatát, hogy az újabb árverés útján adassék bérbé felévi felmondási jog kikötése mellett. — A bérlő cég azonban egyidejűleg írásbeli ajánlatot adott be, melyben hajlandónak nyilatkozott a bérlet területnek a mostani feltételek mellett leendő megtartására. amit a képviselőtestület el is határozott. Ezután tudomásul vették és jóváhagyták a vásárván bérbéradás tárgyában Spietz Ferenc és társával megkötött szerződést, továbbá a Kúzdényi Szilárd lemondását a mérnöki állásról, s ez utóbbival kapcsolatban megbízták a polgármestert, hogy a mérnöki állás ideiglenes betöltéséről gondoskodik, — a vármegye alispánját pedig megkeresni határozta a pályázat ki hirdetésére s a választás kitűzésére. Micek József indítványát a bejelentési és cselédelhelyezési hivatal szervezéséről a tanács-hoz utasították tanulmányozás és javaslat-tervezés céljából. — Ezek után sor került a szervezkedésszabályrendelet folytatólagos tárgyalására. A városi adóhivatalra vonatkozó, s a szervezkedési bizottság által átdolgozott rész volt napirenden. Ezen újabb javaslat az eredeti átalakításán kívül meg egy adótitízi és egy külön illeték-végrehajtói állás szervezését javasolta. Az ezen kérdés feletti szavazás szolgált okul és alapul arra a botrányra, amelyről már említett tettünk, s amelyről lapunk más helyén is foglalkoztunk. Elnöklő polgármester ugyanis feltette a kérdést, hogy akik a hatodik adótitízi és az illeték végrehajtói állás felállítását elfogadják, álljanak fel. A felállottak és őlve maradtak számából következtetve, a polgármester kimondta a határozatot, hogy a közgyűlés az új állások szervezését nem fogadja el. Ekkor Nádasai Lajos, a határozat elnöki kimondása után az. kerle, illetékek *kövelette*, hogy az elnök az ellenpótlást is tegye meg, mert ő és társai felállásai akarnak szavazni az új állások ellen. Az elnöklő polgármester azonban a kimondott

határozatra hivatkozva, a különben is felesleges ellenpótlást megtagadta. Nádasai ragaszkodott kívánságához, folyton azt hangoztatva, hogy neki joga van ellenpótlást követelni. Az elnök aztán, minthogy ismételt figyelmeztetése dacára Nádasai folyton követelődött, megvonta tőle a szót. Nádasai Lajos azonban ezt sem akarta respektálni. mire aztán a polgármester elnöki jogával fogva rendre utasította. Nádasai azonban (talán a bécsi Reichsráthbeli eseményektől verszemet kapva) az elnöki rendreutastást *visszaütasította*. — Ekkor a polgármester felhívta a tisztügyeszt, hogy a közgyűlés méltóságát ennyire megsértő képviselői tag ellen székcsértés miatt tegyen indítványt. Hudák Károlyt. ügyész az 18-6. XXII. t. cz. 60-ik §-a alapján 20 forint pénzbírság kiszabása iránt tette meg javaslatát, a közgyűlés azonban, amelyen alig 18—20 intelligens képviselői tag volt jelen, 23 szavazattal 17 ellenében az ügyészi indítványt elvetette. — A szavazás ezen eredménye érthető konstervációt okozott a higadtabb és a történetek súlyát mérlegelni tudó képviselői tagok sorában s magát az elnöklő polgármestert is annyira felizgatta, hogy az ülést kénytelen volt feloszlítani. — A szervezkedési szabályrendelet a mai közgyűlésen kerül folytatólagos tárgyalás alá.

Az egyenes adók reformja.

A pénzügyminiszterium már régebb idő óta foglalkozik a sok panaszra okot szolgáltató állami egyenes adók rendszerének reformmunkálataival.

Az ezen reform elkészítéséhez szükséges adatokat évek óta gyűjtik s most már abban a helyzetben volt Lukács László pénzügyminiszter, hogy a képviselőházban a héten hétfőn tartott pénzügyi expezejóban ezen adóreformokra vonatkozó törvényjavaslatok betérjesztési határidejét is bejelentette.

Beszédének idevonatkozó érdekes része a következő:

Az egyenes adók legnehezebb kérdése kétségkívül a földadóra. hazadóra és kereseti adóra vonatkoznak. Ezek azok a kérdések, amelyek tekintetében az annak idején megtartott egyenesadó-anket tagjainak véleményei is leginkább szétáztak. Hogy ezekben a kérdésekben tisztán láthassunk és oly adatok birtokába jussunk melyek alapján a törvényhozás magát bizton és nyugton határozhatja el egy vagy más irányban, igen nagy terjedelmű munkálatokra volt szükség, melyek rengeteg mennyiségű adat gyűjtését és földolgozását tételtek fel.

Igy pl. a földadót illetőleg kétségtelenül a legfontosabb kérdés az, hogy abban az esetben, ha a mai kontingenciális rendszert megszüntetjük, mi legyen jövőre a földadó kulcsa: megtartassék-e a jelenlegi kulcs, vagy apaastrassék. Hogy ebben a kérdésben tisztán lássunk és hogy megvilágítsassék, mi a földnek megterhelhetése, készítetünk először egy munkálatot, mely kimutatja a földadónak hoidankinti terhét vármegyénként, ország-részenként és végül az egész országra néve.

Készítünk továbbá egy munkálatot, amely az átlagos kataszteri hozadékot mutatja ki vármegyénként minden egyes művelési ágra és minden egyes művelési ág, minden egyes alsztályára néve. Miután továbbá a föld jövedelmezőségének egyik legpregnansabb kifejezője a földbért, elrendeltem, hogy az egész ország területéről összegyűjtessenek az adatok mindazon birtokosokra néve, akik földbirtokukat egészben vagy részben bérlet útján hasznosítják és évenként legalább 50 frtnál nagyobb bérlet élveznek. Az így összegyűjtött adatokat két irányban dolgoztuk föl. Először szembesítettük az élvezett bérlet a kataszteri tisztá jövedelemmel és a tényleg fizetett adóval és így konstataituk a valóságos földadó-kulcs átlagát az egész országra néve és minden egyes bérbéradóra néve azt, hogy az általa fizetett földadó hány százalékos megterhelést képez. Azután, mivel a tervezett

jövedelmi adó, amelyet be akarunk hozni, sokkal enyhébb kulcsal dolgozik, mint a ma fennálló általános jövedelmi pótladó, a melyet el akarunk törölni: számitást eszközöltünk arra néve, hogy ez a körülmény egymagában, ha a mai általános jövedelmi pótladó helyébe az új jövedelmi adó fog bérlet, milyen teher-könnyebbülést fog előidézni a földbirtokra néve akkor is, ha a földadó-kulcs a jelenlegi mértékben fenn tartatnék.

Ugyanezen jelenséggel találkozunk a házadónál is, amennyiben itt az a körülmény, hogy a jelen általános jövedelmi pótladó helyébe az új jövedelmi adó lép, körülbelül 4 millió forint bevételi csökkenést jelent az államkincstárra néve. — Minthogy pedig az egyenes adóreformnak azon főcélzon kívül, hogy az adózást igazságossá és lehetőleg egyenlővé tegye, az is fontos feltétele, hogy nem szabad általa az államháztartás egyensúlyának megbolygattatnia és ezért arra kell törekedni, hogy az egyenes adókból most jelenleg bevett összeg, ha nem is teljesen, de legalább nagyjában jövőre is biztosíttassék, s mivel nincs semmi ok arra, hogy a házadónál így beállított bevételi csökkenés esetleg más adók emelése által más osztályokra háritassék át: ennél fogva gondoskodni kellett módokról, hogy a házadónál így mutatózó bevételi kevesebbet ugyancsak a házadónál az állam részére biztosíttassék. Erre csak egy mód kínálkozik, s ez az, hogy a mai házadótly- és házbér-adó közt létező óriási különbség valami módon áthidalattik s ezek egymáshoz közelebb hozatnak. Ez irányban is folynak munkálatok, valamint a kereseti adók tekintetében is, ahol a legfontosabb tekintet az, hogy a már eddig is gyűjtött és közzétett adatok, amelyek azonban csak az 1892-ik év végéig terjednek, tovább is kiegészíttessenek.

Mind e munkálatokat, remélem, még januárban be fogom terjeszteni. A többi munkálatokat is magával az egyenes adókra vonatkozó törvényjavaslatlall együtt, azt hiszem, a *jövő év folyamán* szintén be terjeszthetem.

A leszavazott elnöki tekintély.

Olyan jelenet játszódott le Nyiregyháza város képviselőtestületének kedden délután tartott ülésén, amelyet nem ok nélkül hasonlítottak némelyek a bécsi Reichsráth világra szóló botrányaihoz. — Olyan jelenet, amely minden jó izlésű és az önkormányzati jogok és kötelességek iránt helyes érzékkel bíró polgárnak arcába kergeti a vért. Olyan jelenet, amely nem kisebb dolgon, mint az elnöki méltóságon ejtett, csaknem kiközösülhetlen csorbát, s amelynek vizsgálódása nyomán csaknem arra a következtetésre kell jutnunk, hogy mire való az önkormányzat, az autonómia olyan testületnek, amely idestova élni nem, csak visszaélni tud vele, s amely esetből mindazok, akik Nyiregyháza város önállósítási törekvéseinek nyílt vagy kevesebbé őszinte ellenségei, a legerősebb, leghatározottabb fegyvert kovácsolhatják ezen törekvések ellenében.

Igazán szinte rösteljük, hogy foglalkoznunk kell vele, hogy világga kell kúrtólótnunk ezt az esetet. Jobb szeretnők eltitkolni. Eltagadni, hogy megtörtént.

De mert megtörtént, és mert here fut ugys, a város határain túl is, sőt alig ha csalódunk, ha azt állítjuk, hogy híret terjeszteni fogják: discedni fognak vele épen azok, akik ez esetnek előidézői és részesei valának, foglalkoznunk kell vele a maga érdeme szerint.

Az történt a városi képviselőtestület kedden délután tartott ülésén, hogy az elnöklő polgármester egy kimondott határozat után minden áron szónokolni akaró képviselői tagtól ismételt figyelmeztetés után megvonta a szót. — A nekihevíült „szónok” azonban

tovább is beszélt, s mikor a végtére türelmet vesztő elnök az elnöki figyelmeztetéseket és szövegnyelést fel sem vevő képviselői tagot rendreutasította, ez a *rendeutasítást visszautasította!* Nemcsak, hanem a visszautasítást indokolni is akarta olyan hangon és olyan modorban, aminők zöld asztaloknál — Magyarországon legalább — ez ideig szokatlanok valának.

És — szinte hihetetlen — mind ez meg csak kezdete a további fejleményeknek.

Az elnöki méltóságában ennyire megsértett polgármester ugyanis felhívta a városi tisztúgyészt, hogy a képviselőtestületi tagsági jogairól és kötelességéről megfigyelést képviselői tag ellen az elkövetett széksértés megtorlása iránt tegyen indítványt.

A városi tisztúgyész, kezében a törvénykönyvvel, felolvasta a törvény megfelelő rendelkezését, s 20 forint pénzbírság kiszabása iránt tette meg indítványát.

És ekkor tetézte be Nyiregyháza városi képviselőtestülete a saját elnökének tekintélyén és elnöki méltóságán ejtett minősíthetetlen és mérhetlen sérelmet: *nem fogadta el, elvetette a tisztúgyész indítványát!*

Tizenhét szavazat ellen, huszonhárom szavazattal!

Hat szótöbbséggel tehát, de a szavazatöbbség száma nem sokat változott a helyzeten. Nem sokat, mert elég lett volna egy szótöbbség is, hogy a képviselőtestület felől, a képviselőtestületnek az elnöki méltóságról formált véleményéről, ezen méltóság esorbitáltsága és esorbitáltsága iránti érzékeről szomorú, nagyon szomorú gondolatokat támaszson fel bennünk s mindenki benn, aki Nyiregyháza városi jólléget érdekeit saját kiesinyes magánérdekeik alá nem rendelik.

Nem sokat változott a helyzeten az sem, csak sötétíti, hogy az ügyési indítvány ellen szavazók között volt két városi tisztviselő is, akik a rokonsági összeköttetés befolyása alól nem voltak képesek magukat mentesíteni.

Maga a tény megtörtént. Megtörtént Nyiregyháza városi képviselőtestületében, hogy a képviselőtestület semmibe vette az elnöki szék és az elnöki szó méltóságát!

Olyan elszomorított, olyan kétségbeesztő tény ez, amelynek fontolóra vételével kell, hogy komoly gondolkodás és elhatározás szállja meg azokat a városatyákat, akik ennek megtörténtét lehetővé tették!

És kik ezek? Azok talán, akik a tisztúgyész indítványát leszavazták?

Oh nem! Hiszen azok, alig egy-kettő kivételével, nem tudták „mit cselekszenek!”

Nem ezek, akik lehetőleg minden kérdésben az úgynevezett ellenzék képviselik, nem ők az okai ennek az esetnek! Hanem igenis azok, akik nem voltak jelen a gyűlésen!

Azok engedték meg, azok tették lehetővé, hogy ez az eset is bekövetkezhetett. Egyenesen őket tesztükké felelőssé érte s az lelkiismeretüket fogja terhelni mind az idők végezetéig az esorba, amely Nyiregyháza városi képviselőtestületének elnöki tekintélyén esett, s amelyet a keddi ülés jegyzőkönyve megörökít!

Hirek.

— **Kinevezés.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter *Krisztfalussy János* helybeli postai tisztviselőt a X. díjazástíly 3-dik fokozatába végleges minőségű posta- és távirat-tisztévé nevezte ki.

— **A vármegye költségvetése.** A helygyűlés a napokban hagyta jóvá a vármegye 1898. évi költségvetését. Főbb adatai a következők: összes bevétel 100871 frt 9 kr. Összes kiadás 102050 frt 48 kr. Hiány 1179 frt 39 kr., mely összeg a megtakarításokból lesz fedezendő. A jövő év költségvetéséről azonban benne van a legújabb rendszeresi-

telt-aljegyzői állás 1250 frt fizetés és 200 frt lakbérrel, egy szolgabírói állás 850 forint fizetés és 100 frt lakbérrel és egy központi írnok 500 frt fizetés és 100 frt lakbérrel.

— **Milleniumi kitüntetés.** *Báthly Barna* gazdasági tanácsos a napokban kapta meg a múlt évben rendezett nemzeti kiállítás igazgatóságától a különös érdemeket szerzett közreműködők bronz-érmét, amelyet tudvalevőleg a nyiregyházi 5-ös fogat előállításáért érdemelt ki. Ez alkalomból a közszereletben álló gazdasági tanácsosi számosan üdvözölték.

— **Anyakönyvvezetői kinevezés.** A helygyűlés a vajai anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetővé *Komáromy Miklós* körjegyzőt, ugyanoda helyettesé *Papp Atadirt* nevezte ki.

— **Jegyzői vizsga.** F. hó 5-én és 6-án a vármegyéven megtartott község-jegyzői szigorlaton a következő segédjegyzők tettek le a vizsgát: *Hegedűs Béla* nyiracsádi, *Lévay Károly* mihálydi-i, *Oltványi Ödön* napkori, *Fülöp Károly* buji és *Mikecz Mihály* timári lakos.

— **Bessenyei szobra.** Kallós Ede szobrász értesítette Szabolcsvármegye alispánját, hogy a vármegyéhez homlokzatának fülkéibe szánt kőszobrok és a Bessenyei szobor talapzata a hét végén, vagy a jövő hét elején megérkezni Nyiregyháza, s kéri egyidejűleg az alispánt, hogy a Bessenyei szobor részére kijelölt helyet már most egy magasabb deszka-kerítéssel vétesse körül, amely a talapzatot s majdan a szobrot is a kíváncsiak elől az ünnepélyes leleplezésig elzárja.

— **Tea-estély.** A helybeli jótékony nőegyesület az idén is díszreteremtő buzgalommal fejt ki, hogy anyagi eszközei a melyekkel állandós jótékonyaságát gyakorolja, mulatságok rendezése által is gyarapítsa. Nagyon természetes, hogy ezek között a legelső helyet a tea-estélyen foglalják el, ezek a hajdan olyan pompás mulatságok, amelyekkel találatt adott egymásnak városunk és a közeli vidék egész intelligenciája. A szezonban az első tea-estélyt január hó 8-án rendezte a nőegyesület.

— **Dalestély.** A nyiregyházi városi dal-egyesület vasárnap este tartotta meg a téli szezónban első dalestélyét szép számu közönség előtt a „Korona” vendéglő tánctermében. A 6 szóból álló program, melyek közül 4 új darab volt, mindvégig lekötötte a közönség figyelmét, úgy hogy csaknem minden számot megismételtettek. Különösen nagy hatást aratott a *Mayer Ferenc* bariton-szóloja, aki a „Granada! ej” című operaból énekelte el a vándoralt *Santroch Alajos* harmonium kísérete mellett. A hangverseny után a fiatalok szokás szerint táncra kerekedtek.

— **A helybeli jótékony nőegyesület** folyó hó 18-án tartja meg fölolvasó-estélyét, amely iránt már is élénk érdeklődés mutatkozik. — A műsort dr. Bartók Jenő fölolvasása, Klár Gusztávné urnő zongorajátéka, Jóska Márta urhölgy éneke és Maurer László ur vig monologia töltik be. Az érdekes estélyt az ág. ev. népiskola dísztermében rendezik, egy korona belépti díj mellett.

— **Műkedvelői előadás.** A helybeli iparos ifjuság önképző-egylete karácsony másodnapján műkedvelői előadást rendez.

— **A kereskedő ifjak egyesületének** helyiségében folyó hó 11-én, este 8^{1/2} órákor felolvasó estély lesz, melyre az érdeklődőket igen szívesen látja az egyesület. Közreműködnek: dr. *Prok Gyula*, dr. *Guttman Zsigmond* és *Galli Lajos* urak. Külön meghívók nem küldetnek szét.

— **Szerencsétlen szurás.** Általánosan ismert alak volt Nyiregyháza *Gross Antal* virsli-készítő. — Szép szál ember, hatalmas megtermett alak, s egyike volt azoknak a tüzoltóknak, akik tesli erejük és ügyességükkel a milleniumi tüzoltó-versenyen a nagykerékű feckendő szerelésénél az első díjat a nyiregyházi önkéntes tüzoltó-egyesület

számára megszerezték. — A múlt héten csütörtökön délelőtt a Szabolcs-vezérhez címzett sörházban sörözgetett Fried Sámuel péklegénynyel, miközben szóváltásba elegyedtek, ami csakhamar tetlegességgé fajult. A hatalmas erejű Grosz Fridet arcuzlótötte, mire ez zsebkését kirántva és kinyitva, Grosz felé szurt és pedig oly szerencsétlenül, hogy a kés pengeje mellébe hatolva, szíverét találta. — Grosz összerogyott s pár pillanat alatt meghalt. Fridet elfogták s átadták az ügyességnek.

— **Ne mulassatok!** Szeptember hó 2-án történt. *Vass Mihály* nagy-kállói vendéglőnek búbanat fogta el a szívét, mert hogy a vendéglő bérlője 5-öd napot véget ért. Matlatni akart. Utjába vetődött *Tóth István*, aki ugyan azt a hajlamot érezte magában, mint hogy édes atya hagyatéki ivagyonának értékét ropogós százásokban érezte nyolezadrét bugyellárisában. A jőbarátok isszák a kállai savanyu bort Vass János vendéglőjében: majd szűnek találják a teknővé hajlott padlózatú nagyvendéglő termét, s Baum Ignác korcsmájába térnek be, ahol muzsika szó mellett foly a mulatság virradtig. Tóth István hamarabb kidőlt, s társának unszolására a divánra helyezte le kabátját, amelynek belső zsebjéből kikandikál a 420 frt, apai örökséget tartalmazó piros bugyelláris. Törnek a palaczkok, perdül a táncz, s vidám nótá hangzik fel az alig felesepereedett cigányok hangszere, míg végre Toth István mezelegli a mulatságot, s 1 frtot tevő „czeh” kifizetése után mámoros fővel haza tévőzik. Reggel, amint a lelkiismeret mardosó furiái előveszik, nagy ijedséggel veszi észre, hogy a 420 frt apai örökséget tartalmazó bugyelláris hiányzik mindama szükséges tárgyakkal egyetemben, amelyek a tárczát tartalmazó zsebben voltak elhelyezve. Gyanuja mulató pajtására Vas Jánosra irányul, aki dorbézolását Nyiregyháza is folytatta, s több mint 100 frtot szőrt el azon a nevezetes éjszakán. Gyanuja *Nagy Lajos* cigány primást is megfogja aki Vas Jánossal Nyiregyháza jövet az Orosi szőlők alatti korcsmában 100-ással akarta fizetni a kikért 1/2 liter szilvóriumot. Mindkét gyanúsított vizsgálati fogságba került Tóth István panaszára. A vőgtárgyalás e hó 7-én tartott meg. Vádlottak konokul tagadják a terhükre rótt cselekmény elkövetését. Ebben a terhelő tanuk elkövetése sem ingatja meg főképp a cigány primást, aki semmi képen sem hajlandó elvallani, hogy a tárczát ő csejté ki a divánra helyezett kabátból. A tárgyalási elnök és közölte a következő párbeszéd fejlődik ki:

Elnök: Két tanu van arra, hogy százasal akart fizetni a korcsmában?

Vádlott: Sohasem volt százasom, csókolom a kezét, lábát!

E.: Ne tagadja, hiszen a tanuk a szemére fogják mondani! Könnyítse meg a lelket!

V.: Vakuljon meg a tanu, mind a négy szemére, ha azt mondja. Hazudik, niint egy cigány!

E.: De nem csak a korcsmáros mondja, hanem a felesége is!

V.: Azért mondtam, hogy a négy szemere vakuljon meg!

E.: Vigyázzon, mert vasra veretem, ha a tanukra ilyeneket merészel állítani!

V.: Hát minek akarják a szegény cigány primást elzárni!

A tárgyalás további folyamán a tanuk hallgattak ki, akik igen sok terhelő körülményt igazolnak a vádlottak ellen. A párbeszédre este 5 órákor kerül a sor. A vádhatóság bebizonyítva látja a lopást, s mindkét vádlottat a lopás büntetésében kéri bűnösnek kimondani. A vádlottak védője: dr. *Prok Gyula* hosszasan foglalkozik a bűnöslettel s a vádlottak ártatlanságát bizonyítja.

A kir. törvényszék csaknem egy órai tanácskozás után hirdeti ki ítéletét, amellyel a vádlottakat felmenti, s azonnal szabadlábra rendeli helyezni. A vádlottak sirva hagyják

el a végtárgyalási termet s oda sem ügyelnek, hogy a vádhatóság felebezést jelent be a terhükre.

— **Névváltoztatás.** *Kokoryák István, Mária* és *Anna* kisvárdai lakosok vezetékneveket belügyminiszteri engedéllyel „*Kemény*”-re változtatták át.

— **Gyujtogatás.** Nagy veszedelem fenyegette a csak tegnap megnyitott *Schlichter Gyula* tulajdonát képező „*Julia*” gőzmalom. Eddig meg ismeretlen tettes ugyanis a gőzfavágó színbén elhelyezett kátránnyal telt hordót feigyjította, amely lobot vetett, s csaknem a tetőig erő laggal kezdett égni. A tűzet a telep éjjeli őre észrevette, s a fellármázott alkalmazottak segítségével mihamar sikerült a tüzet eloltani, mielőtt az veszedelmes méretet ölthetett volna.

— **A féláru vasuti jegyek.** A vasuti igazolványok tárgyában a kereskedelmi miniszter által alkotott szabályrendelet az 1894-ik évtől kezdve több lenyeges rendelkezésben módosulni fog. Nevezetesen a féláru menetjegyek váltására jogosító igazolványok ez időponttól kezdve új alakban, öt évi használatra berendezve, oly módon állítatnak ki, hogy az 1898-ra kiállított igazolványok külön e célra előkészített rovatok megfelelő kitöltése által minden év lejártával a következő évre érvényesíthetnek. Az igazolványok egy forintnyi bélyegkötelezettsége jövőre elejtetik, ellenben az ötven krajcárnyi beadványi bélyegilleték továbbra is fennmarad olyan módon, hogy ezután nem kézpénzben, hanem bélyegjegyek fölragszása által lesz lerovandó. Az igazolványok tehát jövőre az igényjogosultaknak fölöttes hatóságokhoz intézendő és arcképükkel, 50 kros bélyeggel s 50 krnyi kezelési költséggel felszerelt folyamodványaira az e hatóságok által szerkesztett jegyzékek alapján fognak kiszolgáltatni, illetőleg az 1898-at követő évekre a már kiállított igazolványok érvényesíttetni.

— **Négy gyermek a halál sarkában.** Székő János Szilva-utca 21 sz. házban lakik. A múlt héten csütörtökön reggel otthon hagyta a 4 kis gyermekét, míg maga a feleségével együtt dolog után ment. A gyermekek egy kis ideig nyugodtan voltak, míg az egyik gyermek gyufát vett elő, amellyel az ágyat fel gyújtotta. A szobából csakhamar főtő sűrű füst töltött ki, amelyet *dr. Ernye János* orvos vett észre. A szomszédokkal benyomult a szobába, s az elaléva látta 4 gyermeket orvos szerekkel nehezen tudta életre kelteni.

— **Tűz.** A folyó hó 8-án virradóra kitarló tűzjelzés zavarta meg a város nyugalmára tért lakosságát. Sűrű, nehéz köd ült a város fölött melyet élénk rózsaszínre festett a keleti oldalon mutatkozó vész. *Cséplő János* kir. ügyészségi hivatal szolg. Közép utca 12 számú nagy háza gyuladt ki, — eddig ki nem derített okból, s áldozata lett a túzóltok odaadó fáradsága dacára a pusztító elemek. Az épület tetőzetlen kívül egyéb el nem égett, s az is biztosítva volt.

— **A „Vasárnapi Lapok” szerkesztését** *dr. Pap Zoltán* vette át. A beköszöntőből tudjuk meg, hogy már, mint a lap munkatársa, régibb idő óta vezeti annak tényleges szerkesztését. Ez a legbiztosabb garanciája a lapnak, hogy megmarad ezután is azon a pártatlan magas színvonalon, hova eddig, — bárhan állíthatják, — magyar képes újság még nem emelkedett. A most megjelent száma is oly változatos, hogy föllesse tesz minden reklám izű dicséretet, elég csak tartalmából kikapni pár részt. Telve van kiváló festők műveivel, ismert írók pompás dolgozataival. *Baditz Ottó*, *Csók István*, *Innocent Ferencz*, *Tölgyessy Artur*, *Bóhm Pál* adtak képeket. A szöveget *Szarvas Mariska*, *Beciczkyne Bajza Lenke*, *Herczegh Mihály*, *Paál Árpád*, *Mikszáth Kálmán*, *Vértessy Gyula*, *Salamon Ödön*, *Pap Zoltán* stb. látták el. — Két szennázója is van a „Vasárnapi Lapok” má: számanak: A király unokájának, *Rudolf trónörökös leánykájának* sajátkezű magyar leírása *Abbázáról* s a

Szent István lovas szobra pompás kivitelben, melyet csakis a „Vasárnapi Lapok” kapott meg közlés végett. Különösen fölkerjük tisztelt olvasóinkat, siessenek megszerezni e pompás újságot. Előfizetési ára 3 óra 2 forint. A kiadói hivatal Budapestben, VIII. ker. Kerepesi-ut 17. szám alatt van.

— **Vitás birtok-határjelek.** A mezőgazdaságról szóló 1894-ik XII. t.-cz. a több község, járás, vagy törvényhatóság területén avagy határvonalán fekvő birtokok határjelzési vitás ügyeiben az illetőségi kérdésben nem intézkedik kétéset kizárólag, úgy, hogy eddig a hatóságok nem voltak tisztában azzal, hogy tulajdonkép melyik hatóság illetékes a vitában dönteni. Ezen az anomálián segít most a földmivélsügyi és belügyminiszterek egy közrendelete. E rendelet szerint az 1894. XII. t.-cz. szellemében először az illető községek előjárói együttesen járnak el és a vitás kérdésnek egyezség útján való elintézését kísérik meg, s ha az egyezség nem sikerül, az ügyet az elsőfoku hatósághoz utasítják, ha tudniük az illető községek egy járásban fekszenek. Ha a vitás határvonal ugyanazon vármegyére több járásában vagy rendezett tanácsú városában fekszik, az érdekeltektől járási, illetőleg rend. tan. városi hatóságok közül az eljárásra egyet a vármegyére alispánja delegál. Ha a birtokhatár több törvényhatóság területén fekszik, az eljárásra illetékes hatóságot a földmivélsügyi miniszter delegálja.

— **Pártatlan siker.** A magyar szurnaliztika rohamos lépésekkel halad előre s úgy mennyiségre, mint minőségre nézve ma már bátran felveheti a versenyt a külföldi hírlap-irodalommal. Budapestben 28 politikai napilap jelenik meg, tehát éppen ketszer annyit, mint a sokkal népesebb Bécsben. A legtöbb lapnak jól folyik a dolga s a kisebbek is csak megelnek valahogy. A hírlapvilágos közönség napról napra szaporodik s így jut mindenki lapnak publikum. Az egyik lapot azért kedvelik, mert sok mulatságos olvasni valót hoz, a másikat azért, mert vadássza a szenzációkat, a harmadikat azért, mert megfelel az olvasó politikai pártállásának s a negyediket, mert abba dolgozik a közönségnek egy kedves írója, a ki nélkül nem tudna el lenni s a kit hűségesen követ mindenhová. Szóval, ki-ki a maga ízlése szerint választja magának a lapot. Dacára ezeknek az elég kedvező viszonyoknak, mégis pártatlan a magamében az a siker, a melyet *Mikszáth Kálmán* lapja pár heti fennállás után felmutatni képes. — *Mikszáth Kálmán* neve nagyon jól hangzik az országban s szépirodalmi munkái meg politikai cikkei és apróságai a T. Házból gazdaggá tették egy budapesti újságnak a kiadóját. — De a kit a magyar közönség szeret, az meg van szerelve. Mikor nyilvánossá lett, hogy *Mikszáth* lapot indít s közzétették a munkatársak névjajstromát, csupa elsőrangú, fenyves tollú ismert újságíró, tömegesen jelentkeztek az előfizetők. A bizalom oly nagy volt, hogy mielőtt az Országos Hírlap megindult volna, több előfizetője volt, mint sok már létező lapnak. A közönség sokat várt az újságtól s mégis meg volt lepette attól, amit kapott. Valami szokatlannal higgadt, józan és előkelő hang vonul végig az Országos Hírlapon, anélkül, hogy a lap nagyképe volna. Az első napon már, amikor megjelent, az újságírás technikája szempontjából oly tökéletes volt, mintha már a 20-ik életévét betöltötte volna. Rovatainak beosztása osztatlan tetszésben részesült s már is meg van a maga sulya és napról napra növekedik tekintélye. Még pedig két okból. Először, mert hirszolgálatá feltétlenül autentikus és másodszor, mert mindenben és mindenkor az igazat írja meg. És ebben az erőnyében rejlik ennek a lapnak a nagy jövője.

A vendéglős és fia.

— Nini papa, ott valami szalad a kukoricza között. Nyúl-e vagy macska?

— Az az elkészítendő függ.

A „Julia gőzmalom”.

Nyiregyháza város iparának történetében ritka fontossága volt a tegnapi napnak. — Tegnap avatta fel *Schlichter Gyula* m. kir. honvéd-huszárszázados a vasúti út mentén a Zieger-féle gőzmalom helyen létesített műalmát.

Schlichter Gyulának a neve talán már ma sem ismeretlen olvasóink előtt. S ha még is akadnának, kik e nevet Nyiregyházan nem ismerik, úgy minden különösebb próféta tehetség nélkül megjósolhatjuk, hogy a közeljövőben ismerni fogják és megismeri e nevet nem csak város, de a vármegye, sőt a messze vidék közönsége is.

Schlichter Gyula honvéd-huszár-százados úr ugyanis — ha szabad e hasonlatát elnünk, egy honvéd-huszár-századosi egyenruhát viselő valóságos janke! Janke, a jankeek önhaszonlása nélkül. Egy rendkívül felvilágosodott, praktikus gondolkodású, széles látókörű, vállalkozó szellemű és végtelen jóindulatu egész ember.

A vasúti út mentén fekvő kies villája szomszédágában megvette a Zieger testvérek dobra került gőzmalomát. Megvette, hogy azt átalakítsa; átalakítsa a legmodernebb technika vívmányai és a legmodernebb kiválmak szerint. Át is alakította úgy, hogy a régi gőzmalomból egy szög sem maradt meg, s átalakította úgy, hogy a régi módi gőzmalomból egy legujabb rendszerű hengerműmalom lett kieszeztve gőzfavágóval, szarkéztítozóval és szecsakavóval.

Az új iparteletet a neje szűl. *Csengeri Julia* úrnő nevével „*Julia műalmom*”-nak nevezte el s ennek az új és nagy jövőjű iparvállalatnak tegnapi szerdán történt meg az ünnepélyes felavatása.

A tulajdonos ez alkalomra meghívta Szabolcsvármegye és Nyiregyháza város vezető férfait, hogy iparteletet bemutassa.

A vendégsereg, közöttük *Mikocz János* alispán és *Benes László* polgármester, délelőtt 10 óra után gyűltek össze a telepen, ahol már zögött a *Lang L.* budapesti gépgyáros cég által szállított legujabb rendszerű kondenzator-gép, forogtak a kerekék, csatlottak a szíjak és csengettek a hengerekretek. Jeleztve, hogy még üresen járnak, várják az őrleni valót.

A társaság bejárta és beható szemle alá vette az egész telepet és annak egész berendezését. Megnézte a hatalmas 120 lóerejű gépet, 6 méter átmérőjű lendkerékével. Felment a műmalom legfelső emeletére, ahova a földszintes garatra öntött, konkolyos, szemetes búzát külön csövek szállítják fel s juttatják el a különböző rend-z rú tisztító gépekbe és trieurókba, amelyekben keresztülhaladva, minden idegen alkatrésztől és személtől megtisztulva jut az első emeleti darakészítőkhöz, innen vissza a hengerekhez, majd a liszt-osztályozókba, hogy a különböző zsákokban, mint minőség szerint osztályozott liszt fogassék fel.

Megtekintették aztán a gőzfavágó berendezését, amelynek főként a nyiregyházi lakosok látják használni, mert a gőzfavágóból felvágott állapotban kapnak fát olyan áron, amennyirent a faraktárban vágatlan állapotban.

A telepen villamvilágítás is lesz berendezve, még pedig akként, hogy az áramot egy ott felállított dinamó-gép szolgáltatja.

A telep megtekintése után a társaság a vendég-zerető tulajdonos lakásán gyűlt össze gazdag villás reggelire, amelynek menüje a következő volt.

A la „Wellisch”. Süllő tatár mártással. Finom kevert felvágott Hachée. Bornyu-sült. Kappan-sült. Kacsasült. Mocca-Julien-torták. Ementhall-Imperial-sajtok. Jardinet. Gyümölcs. Sütemény. Fekete kávé. Anisett.

A társaság a legjobb hangulatban egész estig maradt együtt, ismételve eltétven a házi gazdát, Nyiregyháza városának új polgárát, aki a telep létesítésével olyan hatalmas lendületet adott a város fejlődésének.

CSARNOK.

Kirándulás a szomszédba.

Irta: Csongor József.

Szégyellenék más czímet adni ennek a kis leírásnak. Most, amikor az Amerikába utazó így búcsuzik el: a viszontlátásra pár hét múlva; másvalaki pedig a földet számdékszik körülutazni, még csak végrendeletet sem csinál, azt hiszem nagyfokú szerénytelenség volna, ha e pár napi kóborlásról mint utazásról beszélnék. Hogy pedig Bécs csak a szomszédban van, azt reméltem ki sem fogja kétségbe vonni, hiszen potom ötszáz kilométer 1-ső osztályú mozdonyokkal talán csak nem távolság?

A szomszédolásnak nekiindultam tehát augusztus végének egyik gyönyörű estéjén. A levegő oly kellemesen enyhe volt, a csillagok oly élénken ragyogtak, de azt hiszem, ha zuhogott volna is az eső, még ekkor is tudtam volna ez esteben tündéri szépségeket felfedezni, mert utazás előtt az a bizonyos pápaszem rózsaszínbem mutat mindent. A fantázia ilyenkor ötven lőerővel dolgozik, az ember a holnapról és a holnaputánról rémtelen sokat vár, azaz a még csak ezután bekövetkezendő élvezetekből előlegez magának jó esomót, s ha ezután az előre kinevezett históriák később itt-ott színtelenekké válnak, sebját, az ember élvezte már utazását — az utazás előtt.

Most pedig nem csaphatok át egyszerre — a vonat zakatolására — nem szálltam be minden akadály nélkül. Közvetlen ugyanis a portás bezárlásra intő csingilingizése után jött a kemecei vonat, evvel jött egy karaván rokonom, mindegyiküknek külön-külön eldisszertáltam úti tervezetemet, s csak ezután következett az a bizonyos isteni perc. De ha négy-ötlet többen vannak, bizvást lemaradtam volna.

Két ismerőssel gabalyodtam össze, egy jogász és egy technikussal. A jogász néhány kiló élcelappal s pár mázsa napilappal (vasárnapi szamok) volt felszerelve, hűsz perc alatt természetesen valamennyit a háta mögé csapta. — A technikus praktikus embernek bizonyult. kabátját a hálózatra függesztette s ennek árnyékában alvást szimulált, de az is lehet, hogy valóban aludt, annvi tény, hogy valahányszor elnevetjük magunkat, ajkán mindannyiszor galvanikus mosoly jelent meg.

A jogással tudniillik diskurzusba elegyedtünk, friss és ódon anekdotákat vegyesen hozott a felszínre, principium gyanánt mindennemű finnyasság elvetését tűztük ki; éjszaka az ember ne legyen válogatós.

Rakamazom megszorodtunk. — Mellig erő szakállal ellátott egyéniség jelent meg az ajtóban, háta mögött rendkívül kedves, de első sorban igen erélyes női szoprán hallatszott.

— Ugyan már ismét miféle ügyetlenség ez tőled János? Ilyen kocsiba vezetsz engem! Kalauz, hamar adjon más kocsit! hiszen itt még mozogni is képtelenség.

— De édesem, a vonat már indul, gyere be, kérlek szépen, van itt még kettőnknek hely.

— Persze hogy van, mikor a heringeket hordóba préselik, akkor is azt mondják, hogy van. János, ez az utolsó eset, hogy én veled utazom.

— De édesem . . .
— Kérlek ne beszélj annyit, sokkal okosabb volna, ha a folyosóról behordanád a holmid, azt akarod, hogy talán én hordjam be?

— Dehogy akarom, nem akarok én már semmit, — rebegte a férj penitenciális hangon, s hordta be egyenkint a csomagokat; szerencsére volt még elég hely számunkra, különben azért is ő kapott volna ki.

Hárfa ő nagysága szunyókálni kezdett, mi meg adomáztunk tovább. Nevetésünkre nehányszor fölriadt, amit a hosszú szakállú látható örömmel vett tudtul. Így váltunk mi öntudatlanul egy papushós megbosszulóvá, mikor aztán észrevettük, hogy mi itt tulajdonképen lovagiatlan politikát folytatunk. Úgy korrigáltuk ki a hibánkat, hogy kivontunk a folyosóra.

Még megfeszítettünk keveset, aztán lassanként hallgatagok lettünk. Az éjjeli utazás csöppent sem eszelője a jókedvnek. Benéztem a kocsii belsejébe; csupa fekvő, keresztben heverő, szundikáló alakok. — a lámpa sápadt lángját a vonat egyenletesen mozgálja jobbra-balra. Mellettünk a sötét, szomorú éjszaka rohant el gyorsan, félelmetesen.

Éjfél után érkeztem Miskolcra, mely állomás rám nézve azért nevezetes, mert eddigi utazásaimnak kilenczven százaléka itt vitt keresztül. Ismerem is a várótermét úgy, mint a tenyeremet, talán még azt is megtudnám mondani hamarjában, hány asztal, hány szék van benne, a pinczérnek pedig úgy fogadnak, mint valóságos törzsvendéget.

A volt német professzorommal találkoztam, akit a szomorú sors feleségestül és sógornéval három teljes órára fiksált e kedves teremhez. Őket is idegessé tette a várakozás, minden öt perczen konstatálták, meddig kell még várniok. A vonatok egyenként érkeztek és indultak, az utasok egyre fogytak, már csak itt-ott ödöngött egy-kettő. Az üresség még szomorubbá tette az amúgy is komor kinézésű váró termet, melynek egyik részében a pinczér a gázt kezdte kioltogatni.

Végre megérkezett a gyorsvonat. — A kocsiban, ahová benyitottam, a kihűzött pamlagokon ketten horgyogtak, — képzelem, mennyire örültek a létszám szaporodásának. Az, a kinek a pamlagjára ültem, kissé összebb húzta magát, a másik kedélyesen nyújtózkodott tovább. Nem voltam álmos csöppet sem, tehát nem irigyeltem a pozícióját, e

helyett türelmetlenül vártam a virradat közleledtét, akárcsak a szenvedélyes színházjára a függöny fellebbenését.

Forró Encs felé a feketeség egy foknyi metamorfózisra ment keresztül: lassankint szürkéségé alakult át, melyen keresztül a gyorsan elsuhanó fák és dombok körvonalait épen csak sejteni lehetett. Majd mind bátrabb lett a nap, az éjszaka e kérelhetlen gyilkosa, mind följebb és följebb merészkedett és egyszer csak azt vettem észre, hogy a reggel hírnöke, mint legaranyosabb nap-sugár behatant a kocsii belsejébe, de még gyáván, minduntalan megremegeve, határozatlan vonalakban. Végre tisztán kivehető sávot varázsolott a zöld hálóra.

(Folytatása következik.)

Piaczi árak.

— Deczember 8. —

Buza	11.40	11.60.
Rozs	7.60	7.70.
Árpa	5.40	5.80.
Zab	6.—	6.10.
Tengeri	4.70	4.80.

Szerkesztői üzenetek.

— Sz. Gy. Alkalom adtán sort k ritúnk rá
— **Információ.** Szíves érdeklődését köszönjük. Az illetőnek azonban sokkal kevesebb jelentőségét tulajdonítottunk, sem hogy vele foglalkozzunk. A rendelkezésünkre bocsátott adatokat pedig el-tettük: Esetleg hasznukat vehet ik még.

— **Bátoralan.** Dolgozatát csak küldje be egész hátorággal, akár a szerkesztőség, akár bármelyik szerkesztő külön czímére, akik szívesen látják személyesen is. Ha megfelel a mi igénye nknek, szívesen tért adunk neki, nevével azonban legalább nekünk feltétlenül ismerünk kell!

— **Tudni-vágyó.** Czikkeinket annak a, szerintünk egyedül helyes elvnek megfelelően hozzuk névtelenül és ismertető jel nélkül, hogy nem az a fő: ki írja, hanem hogy mit ír?

— **I. I.** „Senki sem születik püspöknek!” — Ezzel ugyan nem mondott újat, de mint tanulságot is, rosszul vonja le. — Gondolkozzék csak!

— **Zigi.** Bpest. Sajnáljuk, el is késett, nevé is elfelejtette aláírni, az irástól pedig nem ismer-tő fel-íróát. Tehát egy oknál több okoz a kimaradást. Máskor egy nappal hamarabb és név-al-írassal kérjük.

Az osztálysorsjegyek legközelebbi huzása holnap, deczember 10. és 11-én lesz 4000 nyereménnyel.

Már csak egynehány negyed és nyolczad sorsjegy kapható

Stern Emánuel fia,
1—1 sorsjegy főírásnál.

Eladó ház.

Élesd városban (Biharmegye) a fő-
téren, szemben a postával és kir. járás-
bírószággal, két ház, üzlethelyiségekkel,
italmérésii joggal és dohányárúdával,
mindenféle üzlethez alkalmas, szabad
kézből eladó. — Bővebbet W. S. alatt
a kiadóhivatalban

(33-3-2)

Legfelsőbb helyen engedélyezett

„Karaván”

moszkvai tea kiviteli társaság ez idei termésű valódi **oroszkaraván tea** a t. fogyasztó közönség különös figyelmébe ajánlatnak. Ezen teák kiváló finom minősége és kitünő zamataja az egész kontinensen ismeretes és fogyasztása évről-évre óriási mértékben emelkedik.

A teák csakis eredeti hivatalos vámszalaggal ellátott csomagokban és dobozokban kaphatók, melyek mindegyike mellékelt védjegyvel van ellátva.

Megrendelhetők a magyarországi telepnél **Budapest, Arany János-utca 30. sz., vagy Nyiregyházán**

HOFFMANN ADOLF
úrnál.

Tessék árjegyzéket kérni!

Hirdetmény.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy az eddigi tartózkodási helyemet, Érmihályfalvat, hol szintén a nagyvendéglőt birtam elhagyva, áthurozkodtam Nyiregyházára, s a Tolnay Sándor-féle kávéház bérletét átvettem, s miután azt a modern kor kívánalmainak minden tekintetben megfelelőleg berendeztem, folyó 1897. december hó 2-án, esítörtökön,

Benczy Gyula hírneves népzenekarának közreműködésével, este 8 órakor ünnepélyesen megnyitottam.

Kívéházamban meg van engedve a hideg ételek kiszolgáltatása is, s így a nagyérdemű közönségnek kívánatra úgy oszonnával, vagy vacsorával, valamint kitűnő hegyi és asztali borokkal, ugynevezett homoki vinkóval, valamint butellás borokkal, mindenféle kávéházi italokkal a legszívesebben szolgálók.

A rendre, a tisztaságra, a pontos kiszolgálatra magam ügyelek fel a legnagyobb erélyességgel, s a nagyérdemű közönség megelégedését ily módon akarom kiérdemelni.

Magamat és üzletemet a nagyérdemű közönség becses pártfogásába ajánlva, maradok

különös tisztelettel

ifj. KATZ VILMOS,

Érmihályfalváról.

(31-3-2)

HIRDETÉMÉNY.

A már beállott téli hideg és a közlegő karácsonyi ünnep alkalmából van szerencsénk a mélyen tisztelt közönségnek **dúsan felszerelt raktárunkat** figyelmébe ajánlani, honnan valóban a legkényesebb és modernebb izlésnek megfelelő tárgyak sem hiányzanak; úgyszintén bátorodunk a mélyen tisztelt vidéki közönséget figyelmézetni esetleges megrendelések megkönyebbítése céljából, lejjebb felsorolt számtalan játék és dicsmü tárgyaink nemei és ártíra.

Különféle játékeszközök.

Képes könyvek 20 krajczártól 1 forintig.
Földrajz rajzoktól játékok 1 ft. 1 ft. 70 kr.
Számos Kiváló iskola-fóhétel 1 ft. 70 kr.
Pólya báboktól ártézetek 1 ft. 70 kr.
Hogyan alkotodott fel az en bábunkat 2 ft. 30 kr.
Könyvek Kiváló játékok 1 ft. 30 kr. 1 ft. 70 kr.
U szamos varrótárgyak 1 ft. 50 kr.
A. B. C. díj olvasó játékok 1 ft. 80 kr.
Gyógy mosás játékok 1 ft. 30 kr. 1 ft. 70 kr.
Képes mosás munkalátok 1 ft. 70 kr.
Tárlatok összesen 2 ft. 30 kr.
A kis gipsz-szobrász 2 ft. 30 kr.
Társas játékok magyar szöveggel 2 személytől 6-5 osetteig több személyig játszhatók.
Képes domino társas játékok 80 kr.
Képes lóto társas játékok 70 kr. 1 ft. 10 kr. és 1 ft. 50 kr.
Működés egyezőre 1 ft. 30 kr. 180 kr. és 2 ft. 80 kr.
Etel Szellemfűtől társas játékok 1 ft. 50 kr.
Rim-pók társas játékok 2 ft. 50 kr.
Játék domino szentelt társas játékok 60 kr. 4 ft.
Harcos és kárpótos társas játékok 30 kr. és 40 kr.
Jég ünnepi társas játékok 70 kr.
Képzőművészeti társas játékok 1 ft. 50 kr.
Déljegyű társas játékok 2 ft. 3 ft.
Társas úttárs társas játékok 2 ft. 3 ft.
Társas úttárs társas játékok 2 ft. 3 ft.
Nemzeti Frigyes ezekszaki úttársas társas játékok 3 ft.
Lányvagy társas játékok 1 ft. 50 krajcz. 2 ft. 50 krajcz.
Tip-Tip társas játékok 3 ft.
A vadonseg veszedelme társas játékok 1 ft. 80 krajcz.
Víg kengurum társas játékok 3 ft. 50 krajcz.
Utazás a holdra társas játékok 1 ft.
Bosz-Sarkanyvar rabló lovag játékok 30 krajcz. 1 ft.
Hóka-vadászat társas játékok 1 ft. 70 krajcz.
Avaros és Ván Vassare társas játékok 1 ft. 50 krajcz. 2 ft. 25 krajcz. és 2 ft. 70 krajcz.
Halma Ekkha társas játékok 1 ft. 80 krajcz.
Milyen játék Dimevővel egy dobozban 1 ft. 70 krajcz.
Domino Szelmek. Milyen sító. egy dobozban 6 forint.
Kérdés felület-kártyák 1 forint. 50 krajcz.

Mindenemű rövidíráni ezek raktárunkon kapható

RUZSONYI TESTVÉREINK-NÉL

Iskola-utca 3. sz., a Zöld papagájhoz.

Prinzessia alkotás és alkotásban babok 25 krajczártól minden ártéban 10 forintig.
Baba mosás eszközök és kredenzek.
Baba ágyak, kosok, hinták és egyéb holtyok.
Milyen nemű fűző és evőeszközök.
Tárlatok-tárlatok és könyvek.
Hinta és minden magyarázó körökön járó lovak, szamurak, felhők és hattyúk.
Dob, trombita és zenélők.
Trombita, hússztr. és hekk-felvezetések.
Minden magyarázó alom és fakatonk.
Dobozokban hazállítók táblások és Kiecher-féle kö építő-szerkezetek.
Fehérpapok, vasutak, kőrhinta-játékok, Bockli és zenélő eszkek.
Legenda, zenejáték és zenélő dobozok.
Laterna Magica. — Eredeti székely gyermek-bálo-garnitúra, ami áll: 2 táblásos szék, asztal, kámpa és ládából, puros, kék és fehér szímben. 14 forint.
Gyermek-könyvek 25 krajczártól 25 forintig raktáron.
Dicsmü-tárgyak.
Pilsch, bór és fa varró készletek 1 ft. 10 krajcz. 1 ft. 10 krajcz.
Pilsch és bór alubonk 3 krajcz. 1 ft. 10 krajcz.
Fém állatszer. és készlet-tárlatok.
Vegyi székely, zoktorok és vajtartók.
Vegyi porcelán és Bronze Nipppek, ugyszintén hamu-tartók.
Bronze, nickel gyertyák és gyútlátók. Tűszámból 10- és szavazó-készletek.
Angol magolka tüss és káves eszkek 40, 50, 60, 70 krajcz. pörkölt.
Britania és nickel tüss kanna és nickel fogszék.
Milyen mosóeszközök angol porcelánból 7 krajcz. 9 krajcz. 1 krajcz.
Bronze asztali homorú, szerkötő óra, és fogszék-óra.
Agyag talicskák és jappan legrók, japp. kályha-olcsók.
Borok szep. Hermann szék 3 krajcz. 12 krajcz. 50 krajcz.
Japán és farragott Edingerok.

Gyönyörű díszes farragott ékszer-dobozok 3 krajcz. 8 krajcz. Minden általában és kivételben.
Agyag és porcelán virág-vazák és remek szep. Nipppek és Bútelk (alakok).
Bronze s nickel ajúr és vizle asztalok. 7 forint. 12 forint. 16 forint.
Pilsch három lábú vizle asztalok 2 forintól 10 forintig.
Roppant nagy vázázókban. Eppen úgy.
Bambus asztalok magolka belettel 2 ft. 80 krajcz. 15 forintig.
Farragott fa vizle és munka-asztalok 3 forintól 30 forintig.
Mindenféle virág-asztalok egy; és több csoportra való 1 ft. 30 krajcz. 10 forintig. darabonként.
Papír kosarak. Kész és huzsólhoz alkalmazhatók 3 forintól 6 forintig.
Fonott munkakosarak és asztalok minden ártéban.
Nagylapú farragott asztalok és kerék-kosarak remek kivitelben.
Kéde és portor-faragott kosarak Kezminnázatok. 2 ft. 10 krajcz. és 30 krajcz. 7 krajcz.
Veszto- és dobogó készlet tárlatok kosarak 2 ft. 10 krajcz. 6 krajcz. 7 krajcz.
Mindenemű farragott tollakozó-, kulcs-, újság-, keletartók.
Bambus kofla-alványok.
Gyönyörű-tárlat lapos kosarak 35 krajcz. 40 krajcz.
Munka-házak és munka-ház asztalok.
Hemok enyélto valódi haruzi manark 8 krajcz. 15 krajcz.
Ellenőrd. h., porcelán- és alpacora-tárlatok, ugyszintén fordtalazok.
Mindenemű szőnye-árak, mint női karnaményok, gallér és sapkák, kötött és bór belletl keztyűk, meleg hártyák és zenpök.
Férfi vázsz-sapkák, mellények.
Halma állatszer-vázák és orosz húzópök.
Mindenemű vadász-fegyverek, revolverok, töltések és vadász-készletek, táskák sító.
Lopótárcsók 2 ft. 50 krajcz. 12 krajcz. darabja, ugyszintén pilsch kosok és gyűjgyű ágyakból — továbbá fűzőszőnyegok.
Lovagló felszerelések, angol nyereg, kantárszék, zabolha sító. Kábelösseszek; Férfi talpa, cipő, keztyű, nyakkendő, ing, gallér, kezűlő s inggombokból.